

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Abscess, - med kontrollerbar* sekresjon	Gule stafylokokker Streptokokker gr. A Ukjent etiologi/ før svar på bakteriologisk undersøkelse.	Ikke aktuelt	Puss	Direkte og indirekte kontaktsmitte	K/B** L***	Ja	2 døgn (streptokokker) / 3 døgn (stafylokokker) etter start av korrekt antibiotika-behandling og tydelig klinisk effekt.	*Kontrollerbar sekresjon = bandasje dekker sår/drenasje og fanger opp alt puss. ** Regimet må justeres etter sekretmengden. Sår uten pussekresjon krever som regel ikke at pas. isoleres. ***Ved infeksjon med MRSA bør det brukes luftsmitteisolering uansett sekretmengde.
	Div. bakterier utenom de ovennevnte	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontaktsmitte	B K*	Nei		*Kontaktsmitteisolering ved multiresistente bakterier (utenom MRSA) .
Abscess, - ukontrollerbar* sekresjon	Stafylokokker Streptokokker gr. A Ukjent / før svar på bakteriologisk us.	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontaktsmitte Luftsmitte	L	Ja, med undertrykks- ventilasjon og sluse	Så lenge det er ukontrollerbar puss-sekresjon	*Ukontrollerbar = drenasje/sår ikke dekket av bandasje eller bandasje blir gjennomtrukket av puss.
	Div. bakterier utenom de ovennevnte	Ikke aktuelt	Puss	Direkte/indirekte kontaktsmitte	K	Ja	Så lenge det er ukontrollerbar puss-sekresjon	
Acinetobacter	Acinetobacter baumannii	Ikke aktuelt	Urin Luftveissekret Sårsekret	Kontakt	B/K*	Ja, ved multiresistens	*Til utskrivelse	Acinetobacter kan overleve lenge på flater og utstyr.
Aeromonas, se mage-tarminfeksjon								
Adenovirusinfeksjon	Øvre luftveier Pneumoni Oftest type 21, 7,3	(2)7-13(21) dager	Luftveissekret	Direkte/indirekte kontaktsmitte Dråpesmitte Luftsmitte	D L*	Ja	Så lenge det er kliniske symptomer.	*Luftsmitteisolering av: • pasienter i intensivavdeling • alvorlige infeksjon m/ type 3, 7 og 14. Virus utskilles i luftveiene i 5-10 dager.
	Pharyngoconjuncti- val feber (barn) Oftest type 3, 4, 7	5- 10 dager	Luftveissekret Øyesekret (særlig type 3 og 7,)	Direkte/indirekte kontaktsmitte Dråpesmitte	K D*	Ja	Til symptomfrihet	* Ved uttalte luftveissymptomer
	Epidemiske kerato- conjunctivitt (voksne) Oftest type 8, 11, 19 og 37	5-10 dager	Luftveissekret Øyesekret	Direkte/indirekte kontaktsmitte Dråpesmitte	K	Ja	Til symptomfrihet	Virus utskilles i 10-14 dager.
	Gastroenteritt Oftest type 40 og 41, også type 1, 2,3, 5, 7 og 31.	(2)7 – 13(21) dager	Avføring	Fekal-oral Direkte/indirekte kontaktsmitte	K	Ja	Til normal avføring. (3 - 11dager)	Virus kan utskilles i avføring i uker - måneder
AIDS	HIV		Blod, kroppsvæsker	Inokulasjon	B	Bare ved risiko for ukontrollert søl av blod/ kroppsvæsker		Ved opportunistiske infeksjoner isoleres i henhold til regimer for disse. Meldepliktig sykdom.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Aktinomykose	Actinomyces israelii A. naeslundii A. visus m.fl.	Ikke aktuelt	Puss	Endogen infeksjon.	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
Alvorlig, akutt luftveissykdom, se SARS								
Amøbedysenteri	Entamoeba histolytica	2-4 uker	Avføring	Fekal-oral Kontakt	K/B	Ja, hvis pasienten ikke har kontroll over avføringen	Så lenge pasienten har diaré	
Anaplasmose	Anaplasma phagocytophilum	7-21 dager	Spytt fra flått	Flåttbitt	B	Nei		Smitter ikke fra person til person.
Anthrax, pulmonal	Bacillus anthracis	1-7 dager	Luftveissekret*	Inhalasjon	B	Nei		*Pulmonal anthrax smitter ikke mellom mennesker. Varslingspliktig sykdom.
Anthrax, cutan	Bacillus anthracis	1 – 60 dager	Sårsekret	Kontakt	K/B	Ja		Håndhygiene gjøres med håndvask, ikke med desinfeksjon, pga bakteriesporer. Varslingspliktig sykdom.
Antibiotikaassosiert diarre. Se Clostridium difficile								
Ascariasis	Ascaris lumbricoides	Ca 2 måneder til voksen orm i tarmen	Kontaminert jord	Fekal-oral	B	Nei		Smitter ikke direkte mellom mennesker. Ascariasis er som regel asymptomatisk.
Aspergillose	Aspergillus fumigatus	Dager til uker	Luftveissekret	Inhalasjon	B			Beskyttende isolering for sterkt immunkompromitterte pasienter
Babesiose	Babesia, mange arter	1uke – 1 år	Blod	Flåttbåren sykdom	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
Barnemark	Enterobius vermicularis	5-6 uker	Avføring	Direkte og indirekte kontakt. Fekal-oral	B	Ja, for barn*		Barn skal ikke ha kontakt med andre barn i sykehus før behandlingen er avsluttet.
Bartonellose	Bartonella henselae (katteklorfeber)	1-3 uker	Katt	Klor av katt	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
	Bartonella quintana (skyttergravsfeber)	15 – 25 dager	Kroppslus	Bitt av kroppslus	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker utenom via kroppslus.
Betahemolytiske streptokokker gr. A	Streptococcus pyogenes	Ikke aktuelt	Luftveissekret Sårsekret	Direkte og indirekte kontakt Dråpesmitte	K D*	Ja	2 døgn etter start av korrekt antibiotika-behandling	*Dråpesmitteisolering ved luftveisinfeksjon og uttalt hoste.
Betahemolytiske streptokokker gr. B	Streptococcus agalactiae	Ikke aktuelt	Urin Vaginalsekret	Direkte og indirekte kontakt	B/K*	Vanligvis ikke*		*Nyfødte med infeksjon bør ha enerom.
Betahemolytiske streptokokker gr. C, gr. G, gr. F.	Flere arter	Ikke aktuelt	Luftveissekret Sårsekret/puss	Kontakt	B/K*	Vanligvis ikke*		Kontaktsmitteisolering ved sårinfeksjon men rikelig sekresjon.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Bordetella pertussis, se kikhoste.								
Borreliose	Borrelia burgdorferi	3-32 dager	Blod	Flåttbåren sykdom	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom.
Botulisme	Clostridium botulinum	12-36 timer	Kontaminert mat	Oral	B	Nei		Varslingspliktig sykdom.
Brennkopper, se impetigo								
Brucellose	Brucella, flere arter	5 – 60 dager	Smitter fra dyr, vev, sekret. Upasteurisert melk.	Direkte kontakt/ inokulasjon Inhalasjon	B	Nei		Smitter ikke fra person til person. Kan smitte i laboratoriet. Meldingspliktig sykdom.
Burkholderia cepacia,	B. cenocepacia B. multivorans Andre arter	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	B D*	*Ja, i avdelinger med immun-kompromitterte pasienter	Til negativ dyrkningsprøve	Burkholderia er naturlig resistent mot en rekke antibiotika. * Dråpesmitteisolering ved kolonisering/infeksjon i luftveier.
Burkholderia mallei Se snive.								
Burkholderia pseudomallei. Se melioidose								
Campylobacter, se mage-tarminfeksjon								
Candidainfeksjon	Candida, flere arter	Ikke aktuelt	Luftveissekret, sårsekret, urin, avføring.	Kontakt	B	Nei		
Cat scratch disease. Se bartonellose								
Chlamydia	Chlamydia trachomatis, genital	*5-14 dager ved urethritt 2-3 uker ved salpingitt	Sekret fra genitalia	Seksuell kontakt	B	Nei		*Ofte asymptomatisk infeksjon.
	C. trachomatis, øyeinfeksjon, se konjunktivitt							
Chlamydia pneumoniae, se pneumoni								
Clostridium	Clostr. botulinum	12 – 36 timer	Kontaminert mat	Oral	B	Nei		Varslingspliktig sykdom
	Clostr. difficile	Inntil 8 uker	Avføring	Kontakt	K	Ja	Til utskrivelse* * Konferér med Avd. for smittevern ved langvarig opphold.	Sporer av C. difficile kan overleve i miljøet i lang tid. Utvidet desinfeksjon ved opphør av isolasjon.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Clostridium forts	Clostr. perfringens Clostr. welchii	6 – 24 timer	Gassgangren: Sårsekret/vev	Endogen infeksjon Inolulasjon	B/K*	Nei*		Kontaktsmitteisolering hvis uttalt sekresjon.
		12-36 timer	Matforgiftning: Kontaminert mat	Oralt	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom.
	Clostr. tetani, se tetanus				B			
Coccidioidomycose	Coccidioides immitis	7-21 dager	Jord/støv	Inhalasjon	B	Nei		Smitter ikke fra person til person.
Coronavirus, se SARS, MERS								
Coxsackievirus, se enterovirus								
Creutzfeldt-Jacob sykdom	Prioner, CJD	År	Vev i sentralnervesystemet	Inokulasjon	B			Kirurgiske instrumenter og fleksible endoskop må ikke gjenbrukes på andre pasienter. Meldingspliktig sykdom.
	Prioner, vCJD	År	Vev i sentralnervesystemet Lymfoid vev	Inokulasjon	B			
Cryptococcose	Cryptococcus neoformans	Uavklart	Smitter fra miljøet	Inhalasjon	B	Nei*		*Immunkompromitterte pasienter kan ha behov for beskyttende isolering.
Cryptosporidiose	Cryptosporidium parvum	1-21 dager	Avføring	Fekal-oral Kontakt	K/B	Ja, hvis pasienten har manglende kontroll over avføringen	Så lenge pasienten har diaré	Cyster av cryptosporidium er resistente mot mange desinfeksjonsmidler.
Cyklosporidiose	Cyclospora cayetanensis	1 uke	Kontaminert vann eller mat	Oralt	B	Nei		
Cysticercose	Taenia solium	Måneder til mange år	Avføring hos personer som har svinebendelorm, inkludert autoinfeksjon	Fekal-oral* Vann eller mat forurenset med egg fra Taenia solium	B	Nei		*Smitter med egg som utskilles i avføring hos personer med svinebendelorm. Cysticercose smitter i seg selv ikke mellom mennesker.
Cytomegalovirus-infeksjon	Cytomegalovirus	3-8 uker	Luftveissekret Urin Blod Morsmelk	Direkte og indirekte kontakt	B/K	I nyfødtavd., hematologisk avd. transplantasjons-avd.	Så lenge det er symptomer	
Denguefeber	Dengue virus	3-14 dager	Overføres ved myggstikk	Myggstikk av Aedes aegypti	B			Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom.
Diaré – akutt, se mage- tarminfeksjon.								
Difteri	Corynebacterium diphtheriae	2-5 dager	Luftveissekret evt. sårsekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontaktsmitte.	D	Ja	Så lenge bakterien kan påvises	Varslingspliktig sykdom.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitteåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Dysenteri, se mage-tarminfeksjon.								
Ebolavirus, se viral hemorragisk feber.								
Echovirus, se enterovirus								
Ekinokokkose	Echinococcus granulosus og E. multilocularis	Kan ta år før den oppdages	Jord kontaminert med avføring fra infiserte dyr	Oral	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom.
E. coli gastroenteritt, se også mage-tarm-infeksjon	Enterohemorragisk (EHEC)	3-8 dager	Avføring	Fekal-oral	K	Ja, med eget WC	Til utskrivelse eller 2 negative avføringsprøver	Varslingspliktig sykdom.
	Enterotoxigen (ETEC)	10-12 timer	Avføring	Fekal-oral	K	Ja, med eget WC	Til symptomfrihet	
	Enteropatogen (EPEC)	9-12 timer	Avføring	Fekal-oral	K	Ja, med eget WC	Til symptomfrihet	
	Enteroinvasiv (EIEC)	10-18 timer	Avføring	Fekal-oral	K	Ja, med eget WC	Til symptomfrihet.	
Encefalitt	Enterovirus	Enterovirus: 7-14 dager (2 – 35 dager)	Avføring Luftveissekret	Kontakt Fekal/oral	B*	Ja, for barn*	Til symptomfrihet.	Meldingspliktig sykdom. Enterovirus utskilles i opptil 2 uker i luftveissekret og i mange uker til måneder i avføring.
	Herpes s simplex virus	Ikke aktuelt	Slimhinnesekret	Reaktivering av latent infeksjon Kontakt	B	Nei		Meldingspliktig sykdom.
	TBEV – tick borne encephalitis virus	3 – 14 (28) dager	Blod	Flåttbitt	B	Nei		Meldingspliktig sykdom.
	Varicella-zoster virus	10 – 21 dager ved primær-infeksjon. Ikke aktuelt ved reaktivering	Luftveissekret Væske fra blemmer	Luftmitte Direkte og indirekte kontakt Reaktivering av latent infeksjon	L (Å)* B**	Ja, med undertrykks-ventilasjon og sluse*	Til utskrivelse eller til det er skorper på alle utslett	* Ved primærinfeksjon. ** Ved reaktivering uten hud/ slimhinneaffeksjon er det tilstrekkelig med basale smittevernrutiner. Se også vannkopper. Meldingspliktig sykdom.
Enterobiasis (barnemark)	Enterobius vermicularis	5-6 uker	Avføring	Direkte og in-direkte kontakt. Fekal-oral	B			*Barn skal ikke ha kontakt med andre barn i sykehus før behandlingen er avsluttet.
Enterocolitt, se mage-tarminfeksjon								
Enterokokker, vankomycin-resistente, se VRE.								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Enterovirus • Neonatal infeksjon • Meningitt • Encefalitt • Luftveisinfeksjon • Herpangina • Hånd, fot- og munnsykdom • Konjunktivitt • Pleurodyni	Humant enterovirus A-D som inkluderer coxsackievirus A/B, og echovirus.	7-14 dager (2 – 35 dager)	Avføring Luftveissekret	Fekal-oral Kontaktsmitte Dråpesmitte	B K*	*Ja, for barn	Til symptomfrihet	Mer enn 90 % av infeksjoner med enterovirus er asymptomatiske eller gir bare en uspesifikk febersykdom. Enterovirus gir sjelden symptomer fra mage-tarmkanalen. Virus kan skilles ut i luftveissekret og avføring i flere dager før symptomer starter. *Virus utskilles i luftveissekret i opptil 2 uker og i avføring i uker til måneder. Meldingspliktig ved meningitt.
	Poliovirus	7-14 dager	Avføring	Fekal-oral	K	Ja	1 uke etter start av symptomer	Vaksinasjon av personalet. Meldingspliktig sykdom
Epstein-Barr virusinfeksjon	Epstein-Barr virus	4-6 uker	Luftveissekret	Dråpesmitte	B	Nei		
Erysipelas	Betahemolytiske streptokokker gr. A. Noen ganger også gruppe B, C og G.	1-3 dager	Sårsekret Luftveissekret	Kontaktsmitte	K	ja	48 timer etter start av korrekt anti-biotikabehandling	
Erythema infectiosum (5.barnesyksom)	Parvovirus B19	4-20 dager	Luftveissekret Blod	Dråpesmitte Luftmitte	D	Ja	Ett døgn etter debut av utslett. Ved aplastiske kriser: 1 uke fra symptomdebut.	Ved erythema infectiosum er smittefaren størst før symptomene kommer. Når utslettet bryter ut er smittefaren liten og avtar raskt.
ESBL*	E. coli, Klebsiella og andre Gram negative bakterier	Ikke aktuelt	Sårsekret Luftveissekret Hud Avføring	Kontaktsmitte	K	Ja, med eget WC	Til 3 negative prøver av avføring, tatt med minst 2 døgns mellomrom, etter avsluttet antibiotikabehandling.	* ESBL = Extended spectrum betalactamase, som er bakterieenzym som gir multiresistens hos Gram negative bakterier.
Exanthema subitum (4. barnesyksom)	Humant herpesvirus 6	1-2 uker	Luftveissekret Vaginalsekret	Uavklart. Direkte kontakt?	B	Nei		Reaktivering av humant herpesvirus 6 er vanlig hos transplanterte pasienter og hos kritisk syke pasienter.
Flekktufus	Rickettsia prowazekii Rickettsia typhi	1-2 uker, vanligvis 12 dager	Blod	Kroppslus (R. prowazekii) Lopper (R. typhi)	B*	Nei*		*Avlusning Varslingspliktig sykdom.
Furunkulose, se abscess								
Gassgangren	Clostridier	6-24 timer	Sårsekret Avføring	Inokulasjon Autoinfeksjon	B	Nei		
Gastroenteritt, se mage- tarminfeksjon								
Giardia lamblia, se magetarminfeksjon								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Gonoré	Neisseria gonorrhoeae	2-7 Dager	Urethrasekret/puss	Seksuell	B	Nei		
Gulfeber	Gulfebervirus	3-6 dager	Blod	Myggstikk	B	Nei		Smitter ikke fra person til person. Meldingspliktig sykdom.
Haemophilus influenzae, systemisk sykdom	Haemophilus influenzae	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Kontaktsmitte Dråpesmitte	D	Ja	1 døgn etter start av korrekt antibiotika-behandling.	Meldingspliktig sykdom.
Hantavirus, se også nephropathia epidemica	Hantavirus	1-8 uker	Smitter fra gnagere	Kontakt	B	Nei		Smitter ikke fra person til person.
Hemolyttisk uremisk syndrom (HUS), se mage-tarminfeksjon.								
Hemorragisk feber, se viral hemoragisk feber								
Hepatitt A	Hepatitt A virus (HAV)	15-45 dager, oftest omkring 1 måned	Avføring Urin	Fekal-oral. Direkte og indirekte kontakt	K	Ja*	1 uke etter debut av ikterus.	*Renslige og samarbeidende pasienter kan ligge på flersengsstue. Håndhygiene må innskjerpes. Meldingspliktig sykdom.
Hepatitt B	Hepatitt B virus (HBV)	30-180 dager, oftest omkring 3 måneder	Blod og vevsvæske	Inokulasjon Seksuell kontakt	B	Nei*		Enerom ved risiko for ukontrollert søl av blod/ kroppsvæsker. Hemodialyse bør foregå i eget rom atskilt fra andre dialysepasienter. Meldingspliktig sykdom
Hepatitt C	Hepatitt C virus (HCV)	15-160 dager, oftest omkring 2 måneder	Blod og vevsvæske	Inokulasjon	B	Nei*		*Enerom ved risiko for ukontrollert søl av blod/ kroppsvæsker. Hemodialyse bør foregå i eget rom atskilt fra andre dialysepasienter. Meldingspliktig sykdom.
Hepatitt D	Hepatitt D virus (HDV)	30-180 dager	Blod og vevsvæske	Inokulasjon	B	Nei		Hepatitt D virus gir bare infeksjon hos sammen med Hepatitt B virus.
Hepatitt E	Hepatitt E virus (HEV)	14-60 dager	Avføring Urin	Fekal-oral, ofte via vann, mat. Direkte/indirekte kontakt	K	Ja		Gravide bør unngå å pleie pasienter med hepatitt E. Smitterisiko fra person til person er liten.
Herpangina, se enterovirus								
Herpes simplex (vesikulær, neonatal, genital)	Herpes simplex virus type 1 og 2	2-12 dager	Sekret fra hud- og slimhinnelesjoner	Direkte og indirekte kontakt	B* K **	Ja**	Så lenge sykdommen varer	*Spesielle tiltak ved fødsel hos kvinner med utbrudd av genital herpes. **For pasienter med utbredt affeksjon og i avd. med immunkompromitterte pasienter og nyfødte.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Herpes zoster (helvetesild)	Varicella-zoster virus	Reaktivering av tidligere varicella	Vesikkelinnhold	Direkte og indirekte kontakt	K / B L*	Ja* */ Nei	Til det er blitt skorper	*Ved utbredte lesjoner isolering ved luftsmitte, som ved vannkopper. **I fødsel/barselavdelinger og avdelinger med immunkompromitterte pasienter er enerom nødvendig.
Histoplasmose	Histoplasma capsulatum	7-21 dager	Jord	Inhalasjon	B	Nei		Smitter ikke fra person til person. Risiko for laboratoriesmitte.
HIV infeksjon	HIV		Blod, kroppsvæske	Inokulasjon	B	Nei Bare ved risiko for ukontrollert blodsøl		Ved opportunistiske infeksjoner bør pasienten isoleres i henhold til regimer for disse.
Humant herpesvirus 6, se exanthema subitum								
Hånd, fot og munnsykdom	Coxsackievirus A16, enterovirus 70 o.a. enterovirus	3-5 dager	Luftveissekret Avføring	Direkte og indirekte kontakt	K / D	Ja	Så lenge sykdommen varer	Sykdommen varer sjelden lengre enn 1 uke. Virus kan påvises i avføringen i flere uker.
Impetigo (brennkopper)	Stafylokokker Streptokokker	Vanligvis 4-10 dager	Sårsekret	Direkte og indirekte kontakt	K	Ja	2 døgn etter start av effektiv behandling	
Influenza	Influenzavirus	1-3 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte Luftsmitte	D L (Å)*	Ja	7 dager fra symptomstart	Flere pasienter med samme sykdom kan ligge sammen (kohortisolering). * Ved pandemisk influensa: isolering for luftsmitte.
Innvollsorm, se mage-tarminfeksjon	Div. parasitter	Varierer med etiologi	Avføring	Fekal-oral	B	Nei		
Katteklorfeber, se bartonellose								
Kikhoste	Bordetella pertussis	7-14 dager	Luftveissekret	Luftsmitte Dråpesmitte	D	Ja	5 dager etter start av effektiv behandling	Ekspoonerte barn og helsearbeidere bør få antibiotikaprofylakse. Meldingspliktig sykdom.
Konjunktivitt	Adenovirus	4-14 dager	Øyesekret Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	K/B	Ved epidemiske former, ellers ikke	10-14 dager	
	Chlamydia trachomatis	5-12 dager	Øyesekret Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt	B			Smitteførende så lenge det er kliniske symptomer.
	Enterovirus (Coxsackievirus A24, enterovirus 70)	1-2 dager	Øyesekret Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	K/B		4 – 6 dager	
	Neisseria gonorrhoeae	1-5 dager	Øyesekret Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt	B	Ja for nyfødte, ellers ikke	1 døgn etter behandlingsstart	Meldingspliktig sykdom
Kolera	Vibrio cholerae	Timer – 5 dager	Avføring	Fekal-oral	K	Ja	3 negative kontrollprøver	

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Kusma	Parotittvirus	2-3 uker, oftest 18 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte Kontaktsmitte	D	Ja	I 10 døgn etter hevelsen starter	Smittsom i ca 1 uke før hevelsen starter. Meldingspliktig sykdom.
Krim-Kongofeber, se viral hemorragisk feber								
Lassafeber, se viral hemorragisk feber								
Legionærsykdom	Legionella pneumophila o.a. legionella-arter	Legionella-pneumoni: 1-10(28) dg,	Aerosoler fra forurenset vann	Luftmitte Aspirasjon	B	Nei		Legionella smitter ikke mellom mennesker. Varslingspliktig sykdom.
		Pontiacfeber: 4 timer -3 dg		Luftmitte	B	Nei		
Lepa	Mycobacterium leprae	Flere år, gjennomsnitt 4 år	Luftveissekret Hud	Uklart. Dråpesmitte? Kontaktsmitte	B	Nei		Meldingspliktig sykdom.
Leptospirose	Leptospira interrogans o.a. Leptospira-arter	2-20 dager	Infiserte dyr. Jord, vann.	Direkte eller indirekte kontakt	B	Nei		Smitter ikke mellom mennesker.
Listeriose	Listeria monocytogenes	3-70 dager	Kontaminert mat	Oral	B	nei		Smitter ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom.
Lus	Hodelus: Pediculus capitis		Hodehår	Kontakt Indirekte kontakt via hodeplagg, kam og børste	B/K*	Nei		*Kontaktsmitteisolering kan vurderes ved utbredt affeksjon.
	Kroppslus: Pediculus humanus		Hud	Direkte kontakt Klær	B/K*			
	Flatlus: Phthirus pubis		Hud/kjønnsår	Seksuell kontakt Felles sengetøy/ håndklær	B/K*			
Lyme borrelie, se borrelie								
Mage-tarminfeksjon - bakterier	Aeromonas caviae Aerom. hydrophila Aeromonas veronii	Uavklart	Avføring Forurenset vann	Oral	B	Nei		Skalldyr i Fjerne Østen kan være smitekilde.
	Campylobacter	1-10 dager	Avføring Forurenset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	Til symptomfrihet	Meldingspliktig sykdom.
	Clostridium difficile	Inntil 8 uker	Avføring	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja	Til utskrivelse* * Konferér med Avd. for smittevern ved langvarig opphold.	Sporer kan overleve i miljøet i lang tid. Utvidet desinfeksjon ved opphør av isolasjon.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Mage-tarminfeksjon - bakterier, forts.	E.coli , entero-hemorragisk (EHEC)	3-8 dager	Avføring Forurenset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja		Varslingspliktig sykdom.
	E. coli, enteroinvasiv (EIEC)	10-18 timer	Avføring Forurenset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja		Meldingspliktig sykdom.
	E. coli, enteropatogen (EPEC)	9-12 timer	Avføring Forurenset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja		Meldingspliktig sykdom.
	E. coli, enterotoxigen (ETEC)	10-12 timer	Avføring Forurenset mat	Direkte/indirekte kontakt	K	Ja		Meldingspliktig sykdom.
	Salmonella	6-72 timer	Avføring Forurenset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	Til symptomfrihet	Meldingspliktig sykdom.
	Shigella	8 timer - 8 dager	Avføring Forurenset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	Til symptomfrihet	Meldingspliktig sykdom.
	Vibrio cholerae	Timer – 5 dager	Avføring Forurenset mat og vann	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	Til symptomfrihet	Varslingspliktig sykdom.
	Yersinia enterocolitica	24 – 36 timer	Avføring Forurenset mat	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt	K	Ja, med eget toalett	Til symptomfrihet	Meldingspliktig sykdom.
Mage-tarminfeksjon - innvollsorm	Mange forskjellige arter	Stor variasjon	Avføring	Oral eller penetrasjon av hud	B	Nei		
Mage-tarminfeksjon - protozoer	Cryptosporidium hominis, Cryptosporidium parvum o.a.	(1)2-14(30) dager	Avføring	Fekal-oral Kontaminert vann	K	Ja, med eget WC	2 døgn etter symptomfrihet. Transplanterte pasienter isoleres til utskrivelse.*	*Sykdomsvarighet 5-10 dager, og utskillelse av cryptosporidium i avføringen i inntil 2 uker etter symptomfrihet hos immunfriske personer. Hos immunkompromitterte kan utskillelsen vare mye lenger. Cryptosporidium overlever lenge i miljøet og er resistente mot mange desinfeksjonsmidler. Meldingspliktig sykdom.
	Entamoeba histolytica	2-4 uker	Avføring	Fekal-oral Kontakt	K/B	Ja, hvis pasienten ikke har kontroll over avføringen	Så lenge pasienten har diaré	
	Giardia lamblia	5-28 dager	Avføring	Fekal-oral Kontakt	K/B	Ja, hvis pasienten ikke har kontroll over avføringen	Så lenge pasienten har diaré	Meldingspliktig sykdom.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitteåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Mage-tarminfeksjon - virus	Adenovirus Ofte type 40 og 41, også 1, 2, 3, 5, 7, 31	(2)7 – 13(21) dager	Avføring	Fekal-oral Direkte/indirekte kontaktsmitte	K	Ja	2 døgn etter normalisering av avføring. (3 - 11dager)	Virus kan utskilles i avføring i uker – måneder.
	Astrovirus	3-4 dager	Avføring	Fekal-oral	K	Ja, med eget WC	2 døgn etter symptomfrihet.	Virus kan utskilles i avføringen i opptil 35 dager.
	Norovirus	10-72 timer, oftest 24 - 48 t	Oppkast Avføring	Fekal-oral Dråpesmitte	D	Ja, med eget WC	2 døgn etter symptomfrihet. Transplanterte pasienter isoleres til utskrivelse.*	Norovirus er svært smittomt og gir ofte epidemier. Kohortisolering vil ofte være aktuelt. *Immunosupprimerte kan skille ut virus i mange uker og forlenget isolering er ofte nødvendig.
	Rotavirus	Inntil 48 timer	Avføring Oppkast	Fekal-oral Direkte/indirekte kontakt. Dråpesmitte?	K	Ja, med eget WC	2 døgn etter symptomfrihet. Transplanterte pasienter isoleres til utskrivelse.*	Omkring 50 % av rotavirusinfeksjoner er asymptomatiske. Virus utskilles i opptil 8 uker etter symptomdebut. 30 % av barn skiller ut rotavirus i mer enn 20 dager.
Malaria	Plasmodium falciparum	7-14 dager	Blod	Insektbåren inokulasjon	B	Nei		Meldingspliktig sykdom.
	Pl. ovale	8 - 14 dager						
	Pl. vivax	8-14 dager						
	Pl. malariae	7-30 dager						
Marburg virus, se viral hemorragisk feber								
Melioidose	Burkholderia pseudomallei	1- 21 dager	Luftveissekret Puss Blod		B	Nei		Smitte mellom mennesker og laboratoriesmitte er svært uvanlig
Meningitt - bakteriell	Haemophilus influenzae	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Kontaktsmitte Dråpesmitte	D	Ja	1 døgn etter start av effektiv behandling	Meldingspliktig sykdom
	Pneumokokker	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Kontaktsmitte Dråpesmitte	B D*	Nei*		*Dåpesmitteisolering ved nedsatt følsomhet for penicillin. Meldingspliktig sykdom.
	Meningokokker	2-10 dager, oftest 3-4 dager	Luftveissekret	Kontaktsmitte Dråpesmitte	D	Ja	1 døgn etter start av effektiv behandling	Meldingspliktig sykdom.
	Andre bakterier	Ikke aktuelt	Varierer med agens	Varierer med agens	B	Nei		
Meningitt - viral	Enterovirus og andre virus (Parotittvirus: se kuma)		Luftveissekret Avføring	Dråpesmitte Fekal/oral	K	J		Parotittvirus og enterovirus er vanligste årsaker til virusmeningitt. Meldingspliktig sykdom.
Meningokokksykdom (meningitt/sepsis)	Neisseria meningitidis	2-10 dager, oftest 3-4 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte	D	Ja	1 døgn etter start av effektiv behandling.	Varslingspliktig sykdom.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
MERS - Middle East Respiratory Syndrome	MERS-CoV (coronavirus)	Median 5,2 dg 95 % konfidensintervall 1,9-14,7 dager	Luftveissekret	Kontakt Dråpesmitte Luftmitte	L (Å)	Ja, med undertrykksventilasjon og sluse	Til symptomfrihet.	Varslingspliktig sykdom.
Meslinger	Morbillivirus	10-14 dager	Luftveissekret	Luftmitte Dråpesmitte	L (Å)*	Ja	Til 5 døgn etter debut av utslett.	Personell som ikke er immune skal bruke åndedrettsvern. Varslingspliktig sykdom.
Miltbrann, se anthrax								
MRSA – - kolonisering - infeksjon	Meticillinresistente gule stafylokokker	Ikke aktuelt	Nese Hals Hud/perieum	Kontaktsmitte Luftbårne partikler fra hud	K*	Ja	Til 3 negative kontrollprøver.	*Med munnbind.
	Meticillinresistente gule stafylokokker	Ikke aktuelt	Sårsekret/puss Luftveissekret Nese/hals/hud/perineum	Kontaktsmitte Dråpesmitte Luftmitte	L	Ja, med undertrykksventilasjon og sluse.	Til 3 negative kontrollprøver etter avsluttet behandling.	
Mononucleose	Epstein-Barr virus	4 – 6 uker	Luftveissekret	Dråpesmitte	B	Nei		
Mycoplasma, se pneumoni								
Nekrotiserende fasciitt	Oftest gruppe A streptokokker	Ikke aktuelt	Sårsekret	Kontaktsmitte	K	Ja	2 døgn etter start av effektiv behandling	
Nephropathia epidemica	Puumalavirus	2-6 uker	Avføring fra smågnagere. Infisert vann	Sannsynlig vis inhalasjon av støv forurenset med avføring. Drikke av forurenset vann	B	Nei		Smittet ikke mellom mennesker. Meldingspliktig sykdom
Nokardiose	Nocardia asteroides Nocardia brasiliensis m.fl.	Uker – måneder (år)	Jord, vann, organisk materiale i miljøet.	Via luftveier eller hud	B	Nei		Immunkompromitterte pasienter har økt risiko. Smitte mellom mennesker eller mellom dyr og mennesker er uvanlig.
Norovirus, se mage-tarminfeksjon								
Orf	Orf parapoxvirus	3-6 dager	Sårsekret	Smittet fra sau og geit	B	Nei		
Ornithose	Chlamydophila psittaci	4-15 dager	Smitte fra fugler	Kontakt Luftmitte	B D*	*Ved kraftig hoste	Så lenge pasienten hoster	Smittet ikke mellom mennesker.
Paratyfoidfeber	Salm. paratyphi A/B	3 – 28 dager	Avføring og urin	Fekal-oral Matbåren smitte	K	Ja	Så lenge pasienten er i sykehus og skiller ut smittestoffer	Meldingspliktig sykdom.
Parvovirus	Parvovirus B19	1-3 uker	Luftveissekret Blod	Dråpesmitte Luftmitte	D	Ja	Ett døgn etter debut av utslett. Ved aplastiske kriser: 1 uke fra symptomdebut.	Ved erythema infectiosum er smittefaren størst før symptomene kommer. Når utslettet bryter ut er smittefaren liten og avtar raskt.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitte måte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTE MÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Pest	Yersinia pestis	Byllepest: 1-7 dager	Sårsekret	Fra lopper Kontakt	K	Ja	2 døgn etter start av effektiv behandling	Varslingspliktig sykdom. Pasientens klær og bagasje må behandles med midler mot lopper. *Luftsmitteisolering anbefales for unge pasienter pga alvorlighetsgrad. **Personer eksponert for pasient med lungepest uten bruk av beskyttelses-utstyr skal ha antimikrobiell profylakse.
		Lungepest: (1)2-4(6) dager	Luftveissekret	Vektorbåren (lopper) Kontakt Dråpesmitte Luftmitte	D L **	Ja	2 døgn etter start av effektiv behandling	
Pneumocystis jirovecii, se pneumoni								
Pneumokokker, se pneumoni								
Pneumoni - bakterier	Burkholderia cenocepacia B. multivorans Andre arter	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	B D*	*Ja, i avdelinger med cystisk fibrose og immun-kompromitterte pasienter	Til negativ dyrkningsprøve	Burkholderia er naturlig resistent mot en rekke antibiotika. * Dråpesmitteisolering ved kolonisering/infeksjon i luftveier.
	Chlamydophila pneumoniae	3-4 uker	Luftveissekret	Dråpesmitte Kontaktsmitte	D	Ja	3 døgn etter start av effektiv behandling	
	Haemophilus influenzae	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Dråpesmitte Kontaktsmitte	B	Nei		
	Gram negative stavbakterier	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt	B D*	Nei Ja*	*3 dager etter start av effektiv behandling	* Dråpesmitteisolering ved multiresistente stammer.
	Legionella pneumophila og andre legionellaarter	2-10(28) dg,	Aerosoler fra forurenset vann	Luftmitte Aspirasjon	B	Nei		Legionella smitter ikke mellom mennesker
	Mycoplasma pneumoniae	1-3 uker	Luftveissekret	Dråpesmitte	B	Nei		Det er viktig å hindre smittespredning til barn og ungdom. Voksne er som regel immune.
	Pneumokokker	1-3 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte	B / D*	Nei / Ja*		*Ved pneumokokker med nedsatt penicillinfølsomhet isoleres for dråpesmitte.
	Stafylokokker	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt Luftmitte	L	Ja, med undertrykksventilasjon og sluse	3 døgn etter start av effektiv behandling	
	Streptokokker gruppe A	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Dråpesmitte Direkte/indirekte kontakt	D*	Ja,	2 døgn etter start av effektiv behandling	
	Andre bakterier		Luftveissekret	Dråpesmitte	B/D*	Nei/Ja*		* Ved multiresistens

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Pneumoni - sopp	Pneumocystis jirovecii*	Ukjent	Luftveissekret	Uavklart	B			*Tidligere Pneumocystis carinii
Pneumoni - virus	Adenovirus	(2)7-13(21) dager	Luftveissekret	Direkte/indirekte kontaktsmitte Dråpesmitte Luftmitte	D L*	Ja	Så lenge det er kliniske symptomer. **	*Luftsmitteisolering av pasienter i intensivavdeling og ved alvorlige infeksjoner med type 3, 7 og 14. **Virus utskilles i luftveiene i 5-10 dager.
	RS-virus	5-8 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte Luftmitte	D	Ja	Så lenge pasienten hoster.	Optimal beskyttelse mot dråpesmitte forutsetter bruk av øyebeskyttelse ved nærkontakt.
Poliomyelitt	Poliovirus Se også enterovirus.	7-14 dager	Avføring	Fekal-oral	K	Ja	1 uke etter start av symptomer.	Vaksinasjon av personalet. Varslingspliktig sykdom.
Pseudomembranøs colitt, se C. difficile								
Psittakose, se ornithose								
Pseudomonas aeruginosa	Pseudomonas aeruginosa	Ikke aktuelt	Urin Luftveissekret Sårsekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	B K* D**	I avdelinger med immunkompromitterte pasienter		* Ved multiresistens. ** Ved luftveisinfeksjon og uttalt hoste.
Q-feber	Coxiella burnetii	2-4 uker	Storfe, sau og geit	Inhalasjon av støv og aerosoler fra miljøet. Upasteurisert melk/melkeprodukt. Blodtransfusjon	B	Nei		Smitte fra dyr – ikke påvist hos dyr i Norge. Personer som arbeider ved dyrelaboratorier, slaktere, veterinærer og bønder er spesielt smitteutsatt. Smitter ikke fra person til person.
Rabies	Rabies virus	Inntil 1 år	Luftveissekret	Dråpesmitte. Inokulasjon	D	Ja	Så lenge sykdommen varer.	Vaksinasjon av personell med direkte kontakt. Smitte med rabies fra person til person er aldri dokumentert. Varslingspliktig sykdom.
Rickettsioser	Rickettsia prowazekii og andre Rickettsia-arter	1-2 uker,	Reservoar varierer med Rickettsia-art; rotte, mus, hund, storfe.	Kontakt med lus, lopper flått eller midd	B			Importerte tilfeller av rickettsioser kan forekomme i Norge. De vanligste er afrikansk flått-tyfus og boutonneusefeber (middelhavsfieber).
Ringorm, se tinea								
Rotavirus, se mage-tarminfeksjon								
RS-virus, se pneumoni								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern

Alfabetisk liste over infeksjoner med smittemåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEMÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Røde hunder (rubella)	Rubellavirus	14-17 dager	Luftveissekret	Dråpesmitte Luftmitte	D L*	Ja	1 uke etter debut av utslett	*Når det er mottakelige pasienter eller personell i avdelingen. Gravide som ikke er immune skal ikke ha kontakt med rubellapasienter. Varslingspliktig sykdom.
Salmonella, se mage-tarminfeksjon								
SARS, Alvorlig, akutt luftveissykdom	SARS- CoV (coronavirus)	4- 14 dager	Luftveissekret	Kontaktsmitte Dråpesmitte Luftmitte	L (Å)	Ja, med undertrykksventilasjon og sluse	Til symptomfrihet	Varslingspliktig sykdom.
Schistosomiasis	Schistos. mansoni, Schistos. japonicum Schistos. mekongi Schist. intercalatum	4-6 uker	Avføring	Fra snegler i ferskvann	B	Nei		Smitter ikke fra person til person.
	Schist. haematobium	4-6 uker	Urin	Fra snegler i ferskvann	B	Nei		
Shigella, se mage-tarminfeksjon								
Skabb	Sarcoptes scabiei	2-6 uker	Hudlesjoner	Direkte kontakt	B	Bare hvis pasientens hygiene er dårlig	1 døgn etter start av behandling	Bruk hansker ved berøring av affiserte hudområder.
Skarlagensfeber	Streptokokker gruppe A		Luftveissekret Evt. sårsekret	Dråpesmitte Direkte og indirekte kontakt	K	Ja	2 døgn etter start av behandling	Smitte skjer fra luftveier eller sårsekret. Selve exantheme ved skarlagensfeber smitter ikke.
Snive.	Burkholderia mallei	2 dager til måneder	Luftveissekret og sårsekret fra hest, esel, muldyr	Kontakt Inokulasjon Inhalasjon	K D*	Ja	Til tydelig klinisk bedring	* Dråpesmitteisolering ved luftveisaffeksjon.
Soppinfeksjoner	Candidaarter o.a. gjærsopp	Ikke aktuelt	Varierende etter lokalisasjon	Endogen Kontakt	B	Nei		
	Dermatofytter	Ikke aktuelt	Hudlesjoner	Direkte/indirekte kontakt	B	Nei		
	Dimorfe sopper • Histoplasma • Blastomyces • Coccidioides o.a.	Ikke aktuelt	Jord/støv Dyr	Inhalasjon av luftbårne soppsporer	B	Nei		Smitter ikke fra person til person. Coccidioides immitis kan smitte v/inokulasjon. Risiko for laboratoriesmitte.
Stenotrophomonas maltophilia	Stenotrophomonas maltophilia	Ikke aktuelt	Luftveissekret	Direkte/indirekte kontakt Dråpesmitte	B D*	Ja, i avdelinger med immun-kompromitterte pasienter	Til negativ dyrkningsprøve	Stenotrophomonas er naturlig resistent mot en rekke antibiotika. * Dråpesmitteisolering ved kolonisering/infeksjon i luftveier i avdelinger med immunkompromitterte pasienter.
Stivkrampe, se tetanus								

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitte måte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTE MÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Streptokokker	Gruppe A streptokokker (Str. pyogenes)	1 -3 dager (halsinfeksjon) 10-14 dager (impetigo)	Luftveissekret Evt. sårsekret	Direkte og indirekte kontakt Dråpesmitte	K	Ja	2 døgn etter start av behandling	Meldingspliktig ved systemisk sykdom.
	Gruppe B streptokokker (GBS) (Str. agalactia)	Ikke aktuelt	Urin Vaginalsekret	Endogen Direkte og indirekte kontakt	B	Nei		Bærerskap av gruppe B streptokokker i tarm og vagina er vanlig (10-30% av befolkningen). Meldingspliktig ved systemisk sykdom.
Streptokokker, forts.	Gruppe C og G streptokokker (Str. dysgalactia subsp. equisimilis)	Ikke aktuelt	Luftveissekret Evt. sårsekret	Endogen Direkte og indirekte kontakt	B	Nei		Asymptomatisk bærerskap er vanlig.
Syfilis	Treponema pallidum	10 dager – 10 uker, oftest ca 3 uker.	Lesjoner på genitalia	Direkte kontakt	B	Nei		
Sårinfeksjon og hudlesjon - med kontrollerbar* sekresjon	Stafylokokker Streptokokker gr. A Ukjent/før svar på bakteriologisk undersøkelse.	Ikke aktuelt	Puss/sårsekret	Direkte og indirekte kontakt	K/B** L***	Ja	2 døgn (streptokokker)/ 3 døgn (stafylokokker) etter start av korrekt antibiotika-behandling og tydelig klinisk effekt.	*Kontrollerbar sekresjon = bandasje dekker sår/drenasje og fanger opp alt puss. ** Regimet må justeres etter sekretmengden. Sår uten pussekresjon krever som regel ikke at pas. isoleres. ***Ved infeksjon med MRSA bør det brukes luftsmitteisolering uansett sekretmengde.
	Div. bakterier utenom de ovennevnte	Ikke aktuelt	Puss/sårsekret	Direkte og indirekte kontakt	B K*	Nei Ja*	3 døgn etter start av korrekt antibiotika-behandling og tydelig klinisk effekt	*Kontaktsmitteisolering ved multiresistente bakterier (utenom MRSA).
Sårinfeksjon og hudlesjon - med ukontrollerbar sekresjon	Stafylokokker Streptokokker gr. A Ukjent / før svar på bakteriologisk us.	Ikke aktuelt	Puss/sårsekret	Direkte/indirekte kontaktsmitte Luftmitte	L	Ja, med undertrykks-ventilasjon og sluse.	Så lenge det er ukontrollerbar puss-sekresjon	*Ukontrollerbar = drenasje/sår ikke dekket av bandasje eller bandasje blir gjennomtrukket av puss.
	Div. bakterier utenom de ovennevnte	Ikke aktuelt	Puss/sårsekret	Direkte/indirekte kontaktsmitte	K	Ja	Så lenge det er ukontrollerbar puss-sekresjon	
Stafylokokker, se sårinfeksjon								
Tetanus (stivkrampe)	Clostridium tetani	3-21 dager	Jord og ekskrementer	Inokulasjon i sår	B	Nei		Meldingspliktig sykdom.
Tinea	Dermatofytter: • Trichophyton • Microsporum • Epidermophyton	Varierende, oftest 1-2 uker	Hud	Kontakt	B	Nei		

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftmitte Å = Åndedrettsvern

Alfabetisk liste over infeksjoner med smitteåte, inkubasjonstid og smitteforebyggende tiltak

SYKDOM/MIKRO-ORGANISME	ÅRSÅK	INKUBA-SJONSTID	INFISERT MATERIALE	SMITTEÅTE	SMITTE-REGIME	ENEROM	ISOLERINGSTID	KOMMENTARER
Toksoplasmose	Toxoplasma gondii	5-21 dager	Avføring fra katter. Jord Forurensede grønnsaker.	Oralt	B	Nei		Smitter ikke fra person til person.
Trikinose	Trichinella spiralis	1-2 uker	Rått eller dårlig varmebehandlet kjøtt.	Oralt	B	Nei		
Tuberkulose - pulmonal (mistenkte eller bekreftet)	Mycobacterium tuberculosis	2-10 uker for immunreaksjon. Måneder til mange år for klinisk sykdom.	Luftveissekret	Luftsmitte	L (Å)	Ja, med undertrykks-ventilasjon og sluse.	2 uker etter start av effektiv behandling. Ved multiresistens til sikker klinisk og bakteriologisk effekt.	Rask start av antituberkuløs behandling er viktigste smitteforebyggende tiltak. Meldingspliktig sykdom.
Tuberkulose - ekstrapulmonal med puss	Mycobacterium tuberculosis	Måneder til mange år	Puss/fistelskret Urin	Direkte og indirekte kontakt	B*	Nei*		Munnbind benyttes ved sårskift. Meldingspliktig sykdom.
Tularemi	Francisella tularensis	1 – 14 dager	Vektbåren via insekter Kontakt med dyr	Direkte kontakt Inhalasjon av	B	Nei		Smitter ikke fra person til person. Smittefare i laboratorier. Meldingspliktig sykdom.
Tyfoidefeber	Salmonella typhi	8 – 14 dager	Avføring og urin	Fekal-oral Matbåren smitte	K	Ja	Så lenge pasienten er i sykehus og skiller ut smittestoffer	Meldingspliktig sykdom.
Urinveisinfeksjon	Diverse bakterier	Ikke aktuelt	Urin	Direkte og indirekte kontakt	B	Nei*		*Infiserte og uinfiserte kateterpasienter bør helst ikke ligge på samme rom.
Vannkopper (varicella)	Varicella-zoster virus	10 – 21 dager (28 dager hvis det er gitt varicella-zoster immunoglobulin)	Luftveissekret Væske fra blommer	Luftsmitte Direkte og indirekte kontakt	L (Å)	Ja, med undertrykks-ventilasjon og sluse	Til utskrivelse eller til det er skorper på alle utslett	Eksponte pasienter som ikke er immune bør utskrives innen 10. dag etter første eksponering, eller luftsmitteisoleret fra dag 10. Profylakse med hyperimmunoglobulin eller antivirale midler må vurderes
Viral hemorragisk feber	Ebola virus	3-8 dager	Blod og vevsvæske	Inokulasjon	L (Å)	Ja, med undertrykks-ventilasjon og sluse.	Så lenge sykdommen varer	Varmedesinfeksjon eller kjemisk desinfeksjon av alt flytende avfall før det slippes i avløp.
	Krim-Kongo virus	3-7 dager	Luftveissekret	Direkte og indirekte kontakt				
	Lassa virus	6-14 dager	Oppkast	Dråpesmitte				
	Marburg virus	5-7 dager						
VRE, vankomycinresistente enterokokker	E. faecalis E. faecium		Feces Sårsekret Urin	Kontakt	K	Ja, med eget toalett.	Så lenge bakterien kan påvises. Det kreves 5 negative prøver med en ukes mellomrom for å erklære smittefrihet.	Enterokokker overlever lenge utenfor kroppen. Utvidet flatedesinfeksjon er nødvendig v/oppheør av isolasjon.

SMITTEREGIMER: B = Basale smitteverntiltak K = Isolering for kontaktsmitte D = Isolering for dråpesmitte L = Isolering for luftsmitte Å = Åndedrettsvern